

Även i "de finaste familjer" kan tjuvparning hända!

Det kan inte vara sant!

Text och foto: Eva von Celsing

Vatten kokar vid 100 grader, mjölk när man vänder ryggen till. Och icke önskvärda hundparningar kan ibland ske hur snabbt som helst. Det var vad jag fick erfara i våras.

Min nio år gamla taxtik hade tydligt börjat fräsa ifrån på dygn 16 i det pågående löpet och det kändes som att de kritiska dagarna var överspelade. Natten därpå var min femåriga labradorhane helt lugn. Jag hade gått upp klockan fem på morgonen för att hinna med ett tidsbestämt möte. Inget hade märkts på hundarna men när jag raskt gick genom mitt kontor är min första tanke "kan Poppis stå på händer"? Nästa sekund förstod jag ju vad som hänt. Hundarna hade lyckats para sig och hängde nu ihop. Jag lade hundarna på sidan och väntade ut hängningen som varade en kvart.

Vad gör man när en önskad parning ägt rum? Det finns några alternativ.

Cellutstryk

Om man inom ett par timmar kan bedöma ett vaginalutstryk ser man vid slutet av ett löp en karaktäristisk cellbild som ger information om att äggen är förbrukade. Om man däremot har en cellbild som visar att höglöpet ännu inte är passerat finns möjligheten att tiken blir dräktig. Kanske har

tiken kommit hem efter några timmar på rymmen, men man vet inte vad som skett. Ja, finns spermier med på cellutstryket är saken klar, men avsaknad av spermier är ingen garanti för att tiken inte skulle ha hunnit para sig.

Kastrering

I detta fall hade tiken gjort sitt i aveln och nästa löp med ny oro för min labradorhane var att vänta om sju månader. Jag tog beslutet att låta operera henne, livmoder och äggstockar togs bort. Detta skedde kort efter parningen så det gick inte att avgöra om hon blivit dräktig. Behandlingen är naturligtvis 100-procentig.

Medicinsk abortbehandling

Det som rekommenderas idag för att framkalla abort är ett preparat som innehåller substansen aglepriston. En resorbtion (avstötning) sker i livmodern av embryon alternativt foster beroende på när i dräktigheten aborten framkallas. Rör det sig om en avelstik som ska användas i avel framöver är en tidig abortbehandling skonsammare, men man kan låta henne löpa klart innan veterinärbesöket. Ibland kan det

vara aktuellt att råda tikägaren att först invänta en ultraljudskontroll efter fyra veckor, eftersom det inte är säkert att hon blivit dräktig.

Behandlingen utförs med två injektioner baserat på hundens vikt och tidsintervallet 24 timmar. Man börjar alltså helst inte en fredag. Behandlingen är inte 100-procentig, vilket innebär att tiken bör ultraljudas omkring två veckor efter abortbehandlingen. Om livmodern inte "ser tom ut" upprepar man behandlingen igen.

Den biverkan jag har sett handlar inte om problem med livmodern utan kan beskrivas som ett "kraterliknande" sår på platsen där injektionen har getts. Såret läker men kan kräva ett kontrollbesök hos veterinären.

Preparat till den skendräftiga tiken

När en tik behövs behandlas för uttalade skendräftighetsproblem ordinerar ett hormonpreparat som innehåller karbergolin (Galastop). Den har en känd biverkan och om det felaktigt ges till en tik som är dräktig kommer det att framkalla en abort. Det anses inte vara korrekt att ge detta för att komma åt biverkningseffekten.

Hanhunden

Hanhunden i de raser som är aktuella inom vår specialklubb är ofta könsmogna vid 10–12 månaders ålder. Unghunden kan således visa att han kan fastän ingen lärt honom. Hos de så kallade jätteraserna kan könsmogningen dröja upp till 24 månader. Tänk på att äldre hundar som av någon anledning varit sterila kan få tillbaka sin reproduktionsförmåga. Likaså kan kryptorchida hanhundar vara fullt kapabla att producera valpar.

Tiken

Förebyggande åtgärd är naturligtvis att ha tiken under strikt kontroll. Finns hanhundar i hemmet kan man vara betjänt av "två dörrar emellan". Storleksskillnad är som du förstår av bilden

ingen garanti för att tjuvparning inte ska kunna ske.

En tik kan visa en helt ny sida i samband med löp och bli mycket rymningsbenägen. Lydnaden är som

bortblåst. Om en tjuvparning är "acceptabel" med tanke på den partner som varit framme kan man ju låta tiken gå fram med valparna. Tidigare har vi också skrivit om möjligheten att få re-

gistrera en valpkull även om det finns två aktuella fäder, en så kallad "dubbelparning". Se Apportören 3/2019. ■
